

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

132. An qui dubius manet se perpetrasse aliquod peccatum, teneatur illud
sub tali confiteri. Ex p. 3. tr. 4. res. 60.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

hac quaestione trepidanter loquutum fuisse, nec pro illo Pater Coninch absolute stat, Pater vero Joannes Praepositus licet in part. 2. *Divi Thome* talem sententiam tenuerit, tamen postea in 3. part. videtur mutasse sententiam, nam asserit hanc sententiam practice non esse probabilem, unde dicendum est, quod Schola Patrum Societatis stat pro nostra sententia, quae praeter alias rationes probatur in communi sensu Ecclesiae.

20. Advertendum est tamen hic primo, quod si quis confessus est peccatum ut certum, quia sic putabat; postea vero habet dubium, non tenetur illud, ut dubium iterum confiteri, nisi forte ex alio capite, quam ex integritate confessionis, quia nimirum se putat graviter infamatum apud confessarium: Sed haec obligatio vix utiquam potest esse gravis, imò vix erit casus, in quo quis propter hanc solum causam tenetur refricare memoriam peccati praeteriti, cum nec in casu quo quis sibi imposuerit aliquod peccatum, quod non commisit, existimans se verè illud commississe, tenetur iterum apud eundem, vel alium confessarium peccatum sibi prius impositum negare. Imò etiam si quis non solum, sic putabat, sed peccando, & mentiendo in una confessione imposuerit sibi peccatum aliquod, non video esse necessarium illud ipsum peccatum expresse revocare in alia confessione, sed sufficit si dicat: accuso me, quod in confessione praeterita peccatum grave falso imposuerim; si autem inde, vel mihi, vel proximo sequeretur grave damnum, quod revocando possem impedire, & deberem; tunc ex alio capite, non autem praecise ex obligatione integritatis deberem revocare, si ve in confessione alia, si ve extra quantum sufficit.

Sup. hoc infra in Ref. 138. § ult. & signanter à lin. 6.

21. Advertendum est tertio, explicandas esse etiam circumstantias peccati, si ve tanquam conditionaliter certas, si ve tanquam etiam conditionaliter dubias, si tales circumstantiae mutant speciem, vel augent numerum, verbi gratia, qui dubitat an habuerit consensum in mortale turpe cum foemina, quam certò scit tunc fuisse conjugatam, & sibi notam, ut talem id debet fateri, est enim illa circumstantia, quamvis absolute dubia, cum peccatum sit dubium, sub conditione tamen certa, quia supposito peccato certum est illud fuisse cum conjugata. Aliquando verò circumstantia etiam est sub conditione dubia, ut si quis dubitet, vel non meminerit se peccasse, vel consensisse in peccatum cum foemina de cujus statu libero, aut soluto etiam dubitat, quamvis enim tunc supponamus peccatum fuisse commissum, adhuc est locus dubitationi circumstantiae, quam tamen explicare tenetur. Et idem dicendum est de peccato mortali dubio in genere, atque in specie, si quis enim dubius sit an peccatum mortale commiserit & nescit cujus speciei, id etiam debet fateri sicut multo adhuc potiori ratione, si certus esset se peccatum mortale commississe, sed nescit cujus speciei.

22. Verum in his casibus, quando aliquis confitetur se de peccato dubio, adjungendum est aliquod peccatum certum, si verò inquit Sanchez certus esset de facto, dubius autem de jure, ut cum certus est se admisisse, & solum dubitat, an sit mortale? tunc non opus esse aliam materiam praebere. Quod mihi verum videtur, quando saltem certus est quod illud opus à se factum fuerit veniale; nec enim sufficit, quod certus sit fecisse opus, nisi certus sit in illo peccasse, saltem venialiter ut per solam illius confessionem detur materia certò sufficiens ad essentiam Sacramenti.

Sup. content. in hoc §. in Ref. 1. post praesertim,

23. Quando autem quis confitetur aliquod peccatum certum, de quo dubitat, an alias confessus sit, non tenetur dicere se dubitare, an confessus fuerit

Ita Sanchez, & Coninch; qui eodem modo affirmant poenitentem in confessione non teneri dicere se tale peccatum commississe post ultimam confessionem, nisi ob aliquam peculiarem circumstantiam mutantem speciem, forte id necessarium sit: sicut enim qui scit, vel dubitat tale peccatum fuisse confessum, non tenetur dicere sub mortali se alias confessum, vel dubitare an tale peccatum, confessus sit; ita pariter qui commisit peccatum, non tenetur dicere esse commissum post ultimam confessionem, nisi adit aliqua peculiaris circumstantia, quae id postulet. Et haec omnia invenies apud Dicafillum, ubi supra, quae valde à confessariis notanda erunt, sunt enim satis in praxi occurrentia.

per totam
& in aliis
ejus lectio-
dae anno.

RESOL. CXXXII.

An qui dubius manet se perpetrasse aliquod peccatum, tenetur illud sub tali dubio confiteri? Ex part. 3. tract. 4. Resol. 60.

§. 1. **A**ffirmative respondent communiter Doctores, quos citant, & sequuntur Sanchez in sum. tom. 1. lib. 1. c. 10. n. 66. & 67. Suarez tom. 4. disp. 22. sect. 9. n. 76. & alij asserentes, quod si quis post diligentem animi discussionem dubius maneat, an mortaliter peccaverit, ita ut neutram partem assentiendo inclinare possit, tenetur peccatum illud sub dubio confiteri; & hanc opinionem ego teneo.

2. Non reticebo tamen contrariam sententiam docere secundum Layman ubi infra, Aegidium de Coninch. tr. 2. de Sac. disp. 7. d. 8. concl. 7. ubi sic asserit. Ad hoc ut peccatum teneat confiteri, requiritur ut saltem probabiliter possim judicare me peccasse. Ita ille. Et ratio est quia delictum praesumi non debet, & in nullo foro aliquis accusari debet de delicto, quod commississe, ita ostendi non potest, ut data judicium, & conjectura assensum generent. Deinde per Concilium Tridentinum sess. 14. c. 5. tantum exigitur à poenitentibus omnia peccata mortalia post diligentem examinis discussionem recenseri. Ergo, &c. Et in hanc sententiam videtur inclinare Layman in Theol. mor. lib. 1. tr. 1. c. 4. §. 4. n. 37. saltem in confessionibus ordinariis extra articulum mortis; sic enim ait: Si in decursu vitae alia peccata sua, quorum conscientiam habet, confiteatur, tacito illo, de quo post diligentem excussionem dubitat, an commiserit, vel an fuerit mortale, tunc probabile apparet, non incumbere ejus confitendi obligationem. Non enim ex lege positiva Christi, & Ecclesiae, habetur, quia esset nimis severa obligatio accusandi se de iis, quae commississe se ignorat. Neque ex lege naturali charitatis propter periculum animae, quandoquidem confitendo bona fide peccata reliqua, per accidens remittuntur ea, quae ignorantur. Verum in hac re nihil determino, sed aliorum judicio committo. Ita Layman ubi supra, qui optime hanc sententiam tenet in ordine ad scrupulosos. Nota tamen, quod Coninch loco citato, loquitur de dubio negativo, & non ita absolute, ut putat Layman, ideo tu cogitans ego, ut dixi, absolute affirmativam sententiam teneo.

Sup. hoc à duabus praecedentibus Ref. & à duabus sequentibus & infra in ul. Ref. 1. & lege de ceteris Ref. 136. & in Ref. 138. §. ult. & in ul. tr. 1. c. 10. n. 66. & 67.

RESOL. CXXXIII.

An Sacerdos, si ante celebrationem, vel laicus ante Communionem dubitet, an commiserit aliquod mortale, v. g. an consenserit morosa delectationi, tenetur confiteri?

Ex quo deducitur, an peccata lethalia, etsi dubia, materia sint confessionis? Ex part. 6. tractat. 6. & Misc. 1. Ref. 32.

§. 1. Ad